

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V spravi prejemov mesečno . . 1.—70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 0.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolna petilvrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 v
za trikrat " 13 v
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, obitnice itd.:
enostolna petilvrsta po 23 vin.
== Poslano: ==
enostolna petilvrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
dolge in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Novi papež Benedikt XV.

„Habemus Papam!“

Včeraj dopoldne so se po konklavu 3 dni kardinali zedinili za novega papeža. Izvoljenec mora dobiti dvetretjinsko večino glasov vseh navzočih kardinalov. Izbrali so izmed sebe moža, ki je bil šele to pomlad meseca majnika sprejet v njihov zbor, bolonjskega nadškofa kardinala Giacomo (Jakoba) Della Chiesa.

Novi papež si je nadel ime Benedikta XV., pač spominjajoč se slavnega Bolonjca in prednika na bolonjski škofijski stolici, Benedikta XIV. (1740—1758).

Kakor trepet je prevzel čakajočo množico na trgu sv. Petra, ko se je visoko gori na loži cerkve sv. Petra odprlo veliko okno. Služabniki so pregnili balkon z mogočno, z zlatom vezeno rdečo preprogo. Čez nekaj časa se je prikazal klerik s križem, potem vrsta klerikov in nazadnje kardinal v ornatu. Kardinal je stopil na kraj balkona in zaklical: „Oznanjamo vam veliko veselje: habemus Papam, imamo papeža, Eminenco Jakoba Della Chiesa, ki si je nadel ime — Benedikt XV.“ Pri tej priči so zazvonili zvonovi sv. Petra in kmalu na to je zazvonilo po vseh trisopetdesetih cerkvah večnega mesta in oznanjalo vsem, da ima Cerkev zopet vidnega poglavarja.

Kdor še ni bil na trgu sv. Petra, je sedaj hitel tja. Kakor na pisanem travniku, če veter potegne čez visoko travo, je vse zamigljalo na trgu svetega Petra. Vse je hitelo v cerkev, da vidi sv. Očeta in prejme njegov prvi blagoslov. Navada je namreč, da dá novoizvoljeni papež blagoslov z lože sv. Petra.

Neizmerno veselje je zaorilo z glasnimi klici, ko se je prikazal v papeški obleki z belo čepico na glavi novi papež. Ko so klici potihnili, je vse padlo na kolena in Benedikt XV. je raztegnil roke ter dal svoj prvi papeški blagoslov — urbi et orbi, Rimu in vsemu krščanskemu svetu.

Benedictus, qui venit in nomine Domini! Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!

× × ×

Volitev papeža med svetovno vojno je gotovo redek dogodek. V podobnih razmerah je bil izvoljen papež Pij VII. leta 1800. Takrat so Francozi vpadli v Italijo; v Rimu se je leta 1798 ustanovila republika. Ko je umrl dne 29. avgusta 1799 Pij VII., so že Francozi večinoma Italijo zapustili, a tako mirno še ni bilo, da bi bili mogli kardinali v Rimu papeža voliti. Konklave se je zato vršil v Benetkah in se je otvoril

še 30. novembra 1799. Navzočih je bilo le 35 kardinalov. Politični vplivi, ki so se pojavljali, so konklave tako zavlekli, da so izvolitev novega papeža mogli proglasiti šele čez tri mesece in pol dne 14. marca 1800. Pri sedanjih tešnejši organizaciji katoliške cerkve in vsled boljših prometnih zvez se konklave sedaj veliko hitreje konča.

× × ×

LISTEK.

Postopanje z vojnimi vjetniki.

»Kölnische Volkszeitung« piše: Nekateri listi se povprašujejo, kaj naj bi se zgodilo z vojnimi vjetniki, ki jih je lahko še veliko. Ob zadnji nemško-francoski vojski so Nemci do sredfebruarja 1871 vjeli 11.860 francoskih častnikov in 371.984 mož; ko se je pa še Pariz zavzel, se je skoraj število vjetnikov podvojilo. V sedanjih vojski, ko se vojskuje Nemčija na tri strani, se more s še večjim številom vojnih vjetnikov računati. V Nemčiji je sicer žetev izobno uspela in je preživljanje za dolgo časa zagotovljeno, a kljub temu se moramo vprašati, kako naj se vojni vjetniki prežive, ne da oškodujejo gospodarske koristi domovine in prebivalstva. V vojski l. 1870. se je z vjetniki najbolje postopalo in so se dobro preživljali. Večino častnikov so izpustili, če so s častno besedo obljubili, da se ne bodo več z orožjem proti Nemčiji vojskovali. Večina častnikov dane častne besede ni držala, prelomili so častno besedo in so zopet v francosko armado vstopili, med njimi celo dva poznejša francoska vojna ministra. Francoska vlada je l. 1870. obljubila vsakemu pobeglemu častniku 750 mark. S podobnimi razmerami se mora računati tudi v sedanjih vojski. Na-

sproti vojnim vjetnikom se mora zato vporabljanje načelo: Človekoljubno, a strogo. Zakaj bi dobivali n. pr. ruski vojni vjetniki boljšo hrano, nego jo uživajo naši revnejši sloji, namreč vsak dan meso. V interesu našega narodnega gospodarstva naj se jim nakaže delo. Naj osušujejo obširna močvirja, lahko se tudi vporabijo za zgradbo cest in železnic; tudi pogozdovanje ne bi škodovalo. Seveda, delo vojnih vjetnikov ne sme škodovati našim delavcem, ki so morebiti brez posla. Vojni vjetniki naj ne lenarijo, marveč naj delajo, ker kljub vojni odškodnini žive le na račun našega narodnega gospodarstva.

Kako je v Parizu.

Neko poročilo iz Pariza slove takole: Mesto kaže popolnoma izpremenjeno lice. Glasom neke odredbe policijskega prefekta Henniona mora na ulici vedno vsak imeti pri sebi izkazilne listine, kajti po mestu neprestano jezdijo straže, ki ustavijo vsakogar, ki pohajkuje. Strah pred ogleduhi je naravnost bolesten. Zlasti ostro je zastražen Eifflov stolp, ker so baje pred nekaterimi dnevi ob severnem stebri našli bombe, katerih tlečo vžigalno vrstico je slučajno pogasil dež. Od tedaj streljajo straže na vsakogar, ki se hoče približa-

ti stolpu na 20 korakov, ne da bi zaklical geslo. Značilno je, da je moral šoferski sindikat izdati oklic, v katerem opominja svoje člane, naj ne zahtevajo višjih cen nego so veljale v mirnem času. Pripetilo se je več škandaloznih slučajev, ko so šoferji in kočijaži vrhu vozne cene zahtevali še po 8 do 10 frankov »odškodnine«. Drugi sploh niso hoteli peljati, ako jim gost ni v naprej plačal zahtevane nesramne cene, na primer 15 frankov za vožnjo od boulevarda Montmartre do vzhodnega kolodvora. V Champs - Elysées so se šoferji branili sprejeti na voz častnike v bojni opremi ter je prišlo do velikih rabuk; šoferje so krvavo pretepli in jih hoteli pobesiti na ulične svetilke, drugi so se pa ponudili kot prostovoljni šoferji. Pomanjkanje voz se najbolj čuti v dovažanju mleka in surovega masla. V centralne tržnice se je pripeljalo tako malo mleka, da je vojaška oblast izdala odredbo, glasom katere se sme mleko prodajati le materam in otrokom. Cene ostalih živil pa niso poskočile; ker tudi bogatini štedijo, je perutnina celo za tretjino cenejša nego prej. Tudi ribe se prodajajo napol zastoj — po 20 do 50 centimov kilogram.

Benedikt.

Zadnji papež, imenovan z Benedikt, je bil rojen v Bologni leta 1675. in je umrl leta 1758. Novi papež je velik častilec Benedikta XIV., ki ga prištevajo med naučenejše papeže. S svojim priprostim in ljubeznivim obnašanjem si je pridobil srca vseh, ki so ga poznali. Benedikt XIV. je ščitil učenjake in umetnike. V Rimu je ustanovil več učenih družb. Laški vojaki prvi pozdravili novega papeža. Rim, 4. septembra. (Kor. urad.) »Giornale d'Italia« poroča. Ko se je prikazal tajnik kardinalov v vaticanski loži, da naznani ljudstvu ime novoizvoljenega papeža, se je slišalo med veliko tiho s trga sv. Petra komandoklice laških čet, ki so se pripravljali, da izkažejo vojaško čast novemu papežu. O novem papežu. Rim, 3. septembra. (Kor. urad.) »Tribuna« piše: Kolegij kardinalov je izvolil papeža, ki daje po svojih dose- danjih diplomatskih izkustvih in po svoji škofijski praksi jamstvo, da bo uspešno vodil cerkev v težkih časih, ki jih sedaj doživlja.

si je pridobil srca vseh, ki so ga poznali. Benedikt XIV. je ščitil učenjake in umetnike. V Rimu je ustanovil več učenih družb. Laški vojaki prvi pozdravili novega papeža.

si je pridobil srca vseh, ki so ga poznali. Benedikt XIV. je ščitil učenjake in umetnike. V Rimu je ustanovil več učenih družb.

Laški vojaki prvi pozdravili novega papeža.

Rim, 4. septembra. (Kor. urad.) »Giornale d'Italia« poroča. Ko se je prikazal tajnik kardinalov v vaticanski loži, da naznani ljudstvu ime novoizvoljenega papeža, se je slišalo med veliko tiho s trga sv. Petra komandoklice laških čet, ki so se pripravljali, da izkažejo vojaško čast novemu papežu.

O novem papežu.

Rim, 3. septembra. (Kor. urad.) »Tribuna« piše: Kolegij kardinalov je izvolil papeža, ki daje po svojih dose- danjih diplomatskih izkustvih in po svoji škofijski praksi jamstvo, da bo uspešno vodil cerkev v težkih časih, ki jih sedaj doživlja.

Za časa vojske treznost.

Ne kuhati žganja! Sadje sušiti!

Slovenci! Rojaki! V dnevih krvave vojske naj vsepovsod med nami vlada sveta treznost! Resni čas vojske je posebno neprimeren za razveseljevanje in zapravljanje. Za razveseljevanje ni povoda, ko je povsod toliko žalosti; istotako ne za zapravljanje, ko preti po mnogih krajih pomanjkanje in draginja, če ne celo lakota. Na vseh straneh je dosti kričečih potreb; in kdor ima preveč denarja, naj pomaga siromakom, ranjencem, vdovam in sirotam. Pivski izgedi bi bili v času vojske dvakrat obsodbe vredni.

Po krščanskem naziranjju se smatra vojska po pravici za šibo božjo, ki ima namen, odvrti ljudstvo od greha, poželjivosti, razuzdanosti in ga obrniti na pot pokore, samozataje, skromnosti, rednega življenja. Ni dvoma, da ima ravno pijačevanje velik delež pri splošni razuzdanosti našega časa. To je zakrivilo nešteto grehov in izzivalo jezo božjo. Zato je treba, da potolažimo razsajenega Boga s tem, da z zmernostjo in zdržnostjo izpravimo to, kar smo zagrešili z nezmernostjo.

Posebno naj se domovina naša od-pove nesrečnemu žganju, ki jo uničuje. In sicer žganju v vsaki obliki! Ravno nastopa jesen in ljudje bodo imeli veliko sadja. V nič manj kot v 13.000 kotlih se je samo na Kranjskem pretvarjal ta dar božji, sadje, v strupeno žganje. Tega

ti stolpu na 20 korakov, ne da bi zaklical geslo.

Značilno je, da je moral šoferski sindikat izdati oklic, v katerem opominja svoje člane, naj ne zahtevajo višjih cen nego so veljale v mirnem času. Pripetilo se je več škandaloznih slučajev, ko so šoferji in kočijaži vrhu vozne cene zahtevali še po 8 do 10 frankov »odškodnine«. Drugi sploh niso hoteli peljati, ako jim gost ni v naprej plačal zahtevane nesramne cene, na primer 15 frankov za vožnjo od boulevarda Montmartre do vzhodnega kolodvora. V Champs - Elysées so se šoferji branili sprejeti na voz častnike v bojni opremi ter je prišlo do velikih rabuk; šoferje so krvavo pretepli in jih hoteli pobesiti na ulične svetilke, drugi so se pa ponudili kot prostovoljni šoferji.

Pomanjkanje voz se najbolj čuti v dovažanju mleka in surovega masla. V centralne tržnice se je pripeljalo tako malo mleka, da je vojaška oblast izdala odredbo, glasom katere se sme mleko prodajati le materam in otrokom. Cene ostalih živil pa niso poskočile; ker tudi bogatini štedijo, je perutnina celo za tretjino cenejša nego prej. Tudi ribe se prodajajo napol zastoj — po 20 do 50 centimov kilogram.

Beda v revnejših slojih strahovito narašča — kljub številnim pomočnim odborom.

Zanimivo je to-le: Glasom postav-nih odredb dobivajo državno podporo le tiste družine vpoklicanih, ki temelje na postavno veljavnem zakonu med možem in ženo. V Parizu je pa neiz-merno število divjih zakonov, katerih pari ob izbruhu vojne niso imeli več ča-sa za zasilno poroko. Vse te družine so sedaj prepuščene prostovoljni dobro-delnosti. Skoro vse tovarne so zaprte, šole izpremenjene v bolnišnice, ravno tako prizemni prostori in prva nad-stropja velikih trgovin, kakor Louvre, Bon Marché, Galeries Lafayette in Prin-temps. Pariški municipij je v prvih 14 dneh izdal 400 milijonov frankov v podporne svrhe. Promet malih parni-kov na Seini je popolnoma prenehal. Metro vozi v dolgih presledkih slabo zasedene vlake, na katerih opravljajo sprevodniško službo žene in dekleta v modrih dvonitnih oblekah, z rdečim trakom na rokavu in s pentljo na pr-sih, ki je sestavljena iz francoske, an-gleske, ruske in belgijske zastavice.

Izšla je ministrska odredba, s ka-tero se odloži plačilo stanovanjske na-jemnine za 1. oktober, ako letna najem-nina ne presega 1000 frankov, na deželi pa 500 frankov. Isto velja za plačilo ra-čunov za plin in vodo.

nesmiselnega, potratnega, pregrešnega gospodarstva mora biti konec! Nikdar pa ni bilo bolj potrebno, sadje rabiti bolj pametno in koristno, kakor sedaj v času vojske. Neve se, kako dolgo bo vojska trajala in če ne bo nastalo pomankanje živil. V teh časih zdrava živila, kakor je sadje, pretvarjati v strup, je vnebovpijoča neumnost. Vrniti se moramo k prejšnji boljši uporabi sadja! Ljudje naj sadje suše! To jim pridigujemo že nekaj časa. A letos se mora to v resnici začeti. Žal, da so sušilnice nove vrste pri nas še tako malo poznane in razširjene. Za letos si morajo ljudje pomagati kakor pač znajo. V kratkem pa se mora jeti vpeljati nov moderni način sušenja.

Opozarjamo, da letos ne bo sliv iz Srbije in najbrž tudi ne iz Bosne in Slavonije, da bi se moglo zadostiti potrebam zahodne in severne Avstrije, kaj šele Nemčije! Ljudje naj torej suše slive in češnje doma! Zalegle jim bodo za jed in lahko jih bodo tudi prodali. Suh denar spravlja, kdor skrbno in pridno suši slive in češnje. Poklicani faktorji, kakor c. kr. Kmetijska družba, ured-

Cenj. naročnikom „Ilustriranega Glasnika“ v uvaževanje:

Ker je prva številka vsled izrednega zanimanja za list že pošla, moremo onim naročnikom, ki so se pozneje zglasili, postreči s prvo številko šele drugi teden, ko jo znova natisnemo!

ništvo »Slovenskega sadjarja« in drugi naj bi sušenje sadja kar najbolj mogoče pospeševali. Morda bi mogel tudi visoki deželni odbor to stvar kaj podpirati?

Povsod in ob vseh prilikah naj bi se letos posebno ljudje svarili pred pretvarjanjem sadja v alkohol in naj se jim priporoča sušenje sadja.

Sicer pa ne samo žganja ampak vsake vrste čezmernega pijančevanja bodi v teh resnih časih konec! Če že sicer, naj velja posebno zdaj vsako preobilno popivanje za sramotno!

»Sveta vojska« v Ljubljani.

Tri milijone vojakov v boju. — Avstrijski položaj ugoden.

Velikanski boji se vrše na našem severnem bojišču. Udeležuje se teh bojev po najnovejših poročilih nad tri milijone vojakov. Rusi so se vrgli z glavno silo na črto Brody-Lvov in skušajo tam prodreti, med tem ko iščejo naši odločitve na obeh krilih. Tudi ko bi Rusi zavzeli Lvov, bi s tem še ne predrli naše bojne črte, kakor nameravajo, ampak bi jo samo nekoliko pomaknili nazaj, med tem ko smo mi dosegli na severnem krilu že odločilne zmage, ki bodo že v kratkem času vplivale tudi na položaj pri Lvovu. Na vsak način je pričakovati, da bodo boji v vzhodni Galiciji trajali še delj časa.

Tudi južno (levo) krilo so naše čete popolnoma porazile in najbrže del tega ruskega krila, ki se je bojeval južno od Dnjestra, odrezale. Našim četam se je posrečilo obkoliti Ruse po 12urni bitki pri Novosielici, o kateri smo že pred dnevi poročali, da so bili Rusi popolnoma poraženi.

Najnovejše poročilo s severnega bojišča.

Dunaj, 3. septembra. (Kor. urad.) Bitke, ki so se vršile na ruskem bojišču vsled naše ofenzive, še niso odločile vojske. Na zahodnem krilu prodirajoč v sovražno ozemlje, v vzhodni Galiciji pa korak za korakom braneč domovinska tla pred množičnejšim sovražnikom, so opravile naše čete stari sloves svoje hrabrosti in gledajo z zaupanjem na predstoječe nadaljne resne boje. Opis morilnih bitk preteklega tedna se mora prepustiti zgodovini. Sedaj se dá potek dogodkov orisati le v velikih potezih.

AUFFENBERGOVA ARMADA.

Vzhodno od Danklove armade, ki je po tridnevni bitki zmagala, je pričela 25. avgusta med Huszvo in Wieprz dirigirana Auffenbergova armada napad na sovražne čete, ki so prodrle od Cholma proti jugu. Iz tega se je izcimila bitka pri Komarovu. Dne 28. avgusta je posegla vmes armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda, ki je prišla čez Belc in Uhnov. (Oba kraja ležita severno od Lvova.) Ker je bila sovražna moč med Zamostjem in Krasnostavom razmeroma slaba, so 29. avgusta lahko močni oddelki naše armade krenili iz okraja Zamostje proti vzhodu in prodrli do kraja Česniki. Proti tem četam se je vrgel z največjo hrabrostjo in trdovratnostjo se boreči sovražnik z najhujšimi naporii proti Komarovu, očitno v nameri predreti naše čete. Zvečer je stala armada v črti Przevodon-Grodek-Czesniki-Vielacza, pri čemer sta Grodek in Česniki tvorila predralni točki. Na ruski strani so posegle vmes nove čete, ki so došle iz Krylova in Grubieszova. Naslednji dan je Auffenbergova armada nadaljevala poskuse obkoliti sovražnika, sovražnik pa je nadalje poskušal predreti naše čete, končno je pa bil prisiljen svojo lastno fronto upogniti nazaj do črte Laponie-Tarnawatka. Med tem se je posrečilo prodreti armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda do ceste Tolayn-Rachanie. Dne 31. avgusta se je obkoljenje sovražnika v hudih bojih nadaljevalo in je bila sovražnikova črta tudi od severa upognjena proti Komarovu. Pri Komarovu so prišli Rusi v veliko nevarnost, zato so se pričeli umikati proti Krylovu in Grubieszovu, vendar so se pa z vednimi napadi na vse strani, posebno na armado nadvojvode, ubranili obkoljenja. Končno je bilo v popoldanskih urah 1. septembra gotovo, da je Auffenbergova armada, v kateri so se tudi dunajske čete in skupina generala Borojeviča z izredno sposobnostjo in hrabrostjo borile, popolnoma zmagala. Komarov in višine južno do kraja Tyszovce

so bile zavzete. Nadvojvoda je prodril do Starčijevega sela. Cele čete ujetnikov, številni vojni materijal, med tem 200 topov in veliko strojnih pušk, je padlo v naše roke.

(Vsi v brzojavki navedeni kraji leže med rekama Wieprzom in Bugom severno od gališke meje.)

ARMADA GENERALA DANKLA.

Med temi boji Auffenbergove armade je Danklova armada 27. avgusta v drugi bitki pri Niedrzvici zmagala in pritegnila nase tudi naše čete, ki so prodirale na zahodnem bregu reke Visle. Vsa ta vojna skupina je naslednji dan prodrla v bližino Lublina.

BOJI V VZHODNI GALICIJI.

Istočasno z navedenimi dogodki so se vršili hudi boji tudi v vzhodni Galiciji. Dne 27. avgusta so udarile čete, ki so bile določene za obrambo proti neprimeri močnejšemu sovražnemu vpadu na črto Dunajov — Busk, na nasprotnika. Kljub uspehu, ki so ga dosegle naše od Dunajeva prodirajoče kolone s tem, da so pridobile višine vzhodno od Pomorzanijska, ni mogla naša armada na obeh straneh Zloszova uspevati.

Dne 28. avgusta so Rusi nadaljevali napad tudi na vzhodno od Lvova se bojujoče naše čete. Popoldne se nismo več mogli izogniti, da ne bi vzeli nazaj naše črte pri Snjeli-lipi in ožji prostor vzhodno in severno od Lvova, posebno, ker je bilo tudi naše južno krilo iz smeri Brzezany ogroženo. Naše umikanje se je izvršilo v polnem redu, ne da bi zelo oslabiljeni sovražnik posebno pritisikal. Dne 29. avgusta so Rusi zopet na celi črti napadli in pomaknili svoje moči severovzhodno od Lvova proti jugu. Naslednji dan so te napade ponovili z največjo silo; posebno od Przemyslanija in Filerjova je bilo sovražniku možno pridobivati vedno nove moči, katerim so se morale naše čete po brezuspešnih poskusih z ofenzivnimi sunki razbremeniti na ozemlju zahodno od Robotyna iznova zbrane armadne oddelke, umakniti proti Lvovu in Mikolajovu.

Kraji, ki se omenjajo v tem uradnem poročilu, leže vzhodno in jugovzhodno od Lvova. Mikolajov, kamor so se naše čete umaknile, leži kakih 30 km južno od Lvova.)

V vseh teh bojih so naše čete, posebno vsled množičnejše, tudi iz modernih težkih topov streljajoče sovražne artiljerije, imele velike izgube.

Iz vsega lahko posnamemo, da smo se dosedaj bojevali proti 40 ruskim pehotnim in 11 kavalerijskim divizijam in da smo najmanj polovico teh sovražnih sil z velikimi izgubami vrgli nazaj.

BLIZU 20.000 RUSKIH UJETNIKOV. — NAŠI ZAPLENILI 200 RUSKIH TOPOV IN MNOGO DRUGEGA VOJNEGA MATERIJALA. — ARMADI DANKLA IN AUFFENBERG ZASLEDUJETA UMIKAJOČEGA SOVRAŽNIKA.

Dunaj, 3. septembra. (Kor. urad.) Z bojišča Danklove in Auffenbergove armade so dosedaj privedli 11.600 vojnih ujetnikov; nad 7000 jih je pa še naznanjenih. V bitki ob reki Huczvi so naši zajeli, kolikor je do sedaj znano, 200 topov, zelo veliko vojnega materijala, številni tren, štiri avtomobile in vojno pisarno 19. ruskega armadnega zbora z važnimi tajnimi spisi. Sovražnik se v polni meri umika. Naše čete ga z vso silo zasledujejo.

NEPOPIŠNO VESELJE NA DUNAJU.

Dunaj, 3. septembra. Ko se je večeraj v večernih urah izvedelo za obseg zmag armad Auffenberga in Dankla, je velikanska množica navdušeno manifestirala. Posebno navdušeni so bili aklamirani vojaki nemškega akademskega oddelka, kjerkoli so se pokazali.

MANIFESTACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 4. septembra. (Kor. urad.) V Zagrebu vlada med prebivalstvom razpoloženje za vojsko. Vsaka zmaga avstrijske in nemške armade vzbuja veliko navdušenje, kateremu dá duška prebivalstvo v velikih manifestacijah po mestu. Listi naznanjajo velike zmage v posebnih izdajah.

PATRIOTIČNE MANIFESTACIJE V SARAJEVU.

Sarajevo, 4. septembra. (Kor. ur.) Zadnje zmage generalov Dankla in Auffenberga so vzbudile v mestu veliko navdušenje. Ljudstvo je manifestiralo po ulicah, pojoč patriotične pesmi in razobesilo raz hiš zastave.

BRAT NAŠE PRESTOLONASLEDNICE V VOJSKI.

Dunaj, 4. septembra. (Kor. urad.) Princ Feliks pl. Parma, brat naše prestolonaslednice nadvojvodinje Cite, je vstopil kot prostovoljec v 15. polk dragoncev. Ko se bo izvežbal, odide v vojsko na fronto.

ZMAGOVALEC PRI ZAMOSTJU.

Armadni nadzornik general pehote, Moric vitez pl. Auffenberg, ki je slavno pri Zamostju Ruse premagal in ki prodira v Rusijo ob reki Bug, je bil rojen leta 1850. v Opavi. Njegov oče je bil predsednik deželnega sodišča. Vojaške študije je dovršil na vojaški akademiji v Dunajskem Novem Mestu. Za poročnika je bil imenovan, ko je bil 19 let star. Pridelili so ga 28. pešpolku. Nadarjeni častnik je izdelal vojno šolo in so ga nato majnika leta 1877 pridelili generalnemu štabu. Mladi častnik generalnega štaba se je udeležil leta 1878 okupacije v Bosni in v Hercegovini. Od meseca majnika leta 1880. naprej je služil Auffenberg v generalnem štabu. Oktobra leta 1890 je bil imenovan za načelnika generalnega štaba 28. pehotne divizije. Podpolkovnik je postal majnika leta 1891; majnika leta 1894 pa polkovnik pešpolka št. 96. Za poveljnika pešpolka št. 23. je bil imenovan aprila leta 1895., junija 1895. so ga premostili kot poveljnika k pešpolku št. 78. General je postal Auffenberg majnika 1900, ko je bil imenovan za poveljnika 65. pehotne brigade. Podmaršal je postal naš junak 1. majnika 1905 in je kot tak postal poveljnik 36. pehotne divizije v Zagrebu. Auffenberg je dne 1. oktobra 1907 postal generalni nadzornik zbornih častniških šol, a leta 1909 je bil imenovan za poveljnika 15. armadnega zbora v Sarajevu. Ko je vojni minister, general pehote, baron Schönaich odstopil, je postal Auffenberg vojni minister, kjer se je zelo odločno zavzemal za potrebe armade. Ko je odstopil, je bil imenovan za armadnega nadzornika.

Zaupanje, ki ga ima armada v njega, je Auffenberg upravičil v krvavih, a slavnih bitkah pri Bugu. Njegovo ime ostane nepozabljeno v povestnici naše hrabre in slavne armade.

GENERAL PL. HÖFER.

Namestnik načelnika generalnega štaba, generalni major Franc vitez Höfer pl. Feldsturm, ki podpisuje poročila generalnega štaba o zmagah na Ruskem-Poljskem, je doma na Nemškem Češkem. Rojen je bil leta 1861. v Komotavu in je vstopil kot poročnik 18. avgusta 1882 v armado. Izobrazil se je bil na tehnični vojaški akademiji. Povišan je bil 1. 1888. za nadporočnika, leta 1892. je bil prideljen brzojavnemu uradu generalnega štaba, leta 1893. je postal stotnik generalnega štaba in leta 1897. mu je bilo izraženo najvišje zadovoljstvo. 1. majnika 1899 je bil povišan za majorja in imenovan za načelnika generalnega štaba 5. pehotne divizije v Olomucu. Leta 1900. je bil pozvan v urad za operativna dela generalnega štaba; 1. majnika 1903 je postal podpolkovnik, leta 1905. je bil imenovan za načelnika 5. oddelka vojnega ministrstva. Polkovnik je postal 1. majnika 1906; 1908 mu je bil podeljen red

železne krone III. razreda. Oktobra 1. 1903. je bil imenovan za poveljnika 3. artiljerijske brigade v Gradcu. Pozneje so ga pridelili zopet generalnemu štabu.

SKUPAJ SO SE BORILI ZA DOMOVINO, SKUPAJ BODO POKOPANI.

Dunaj, 4. septembra. (Kor. urad.) Dunajski mestni svet je sklenil, da napravi za vse na Dunaj pristojne, na Dunaju stanujoče ali rojene vojake, ki so padli v boju, skupen grob na centralnem pokopališču.

KAJ PRAVIJO RUSI O BOJIH NA SEVERU.

Peterburg via Kopenhagen, 4. septembra. (Kor. urad.) »Novoje Vremja« piše: Noben človek v Rusiji si ni predstavljal vojske z Avstrijo kakor nekega sprehoda na Dunaj. Res je nekaj ruskih zborov uničenih, ali to vsak ve, da brez porazov ni nobenih zmag. Mi gledamo v bodočnost z zaupanjem. »Rieč« hvali odkritost šefa generalnega štaba, ki tudi porazov ne zamolči, ampak popolnoma objektivna poročila z bojišč izdaja.

TRIJE RUSKI ARMADNI ZBORI POTOLČENI.

Jaroslav, 1. septembra. Neki ordo-nančni častnik je poročal, da se pri Lublinu zopet bijejo in da so bili poraženi trije ruski armadni zbori.

47. RUSKI PEŠPOLK POPOLNOMA RAZBIT.

Lvov, 4. septembra. »Gazeta Narodova« 23. m. m. poroča, da je bil med nekim obmejnim bojem popolnoma razbit 47. ruski pešpolk. Rešilo se je le 19 mož. Vjeli so 300 Rusov.

10.000 RUSKIH VOJNIH UJETNIKOV V VRATISLAVI.

V Vratislavo je došlo 10.000 ruskih vojnih ujetnikov.

VARŠAVA SE PRIPRAVLJA ZA OBRAMBO.

»Slowo Polskie« poroča, da Varšava na povelje generalnega gubernatorja Zilinskega močno utrjujejo.

ARETACIJE NA RUSKEM POLJSKEM.

Lvov, 4. septembra. Poljski poznanski listi poročajo, da so v raznih mestih na Ruskem Poljskem aretirali veliko Poljakov in Nemcev.

KAKO JE BIL GENERAL VANOVSKE VJET.

Korespondenca »Rundschau« poroča: Boja pri Kamionki Strumilovi se je udeležilo 200 črnovojnikov, ki so preganjali dve kozakiški brigadi. Ranjeni general Vanovski je vprašal, ko so ga vjeli, kje da je naš poveljujoči general. Odgovorili so mu, da ga ni, ker tvori ves oddelek le 200 črnovojnikov in vo-jaki sanitete. To je generala tako razjarilo, da je v jezi grizel svoji roki.

ODLIKOVANI RUSKI GENERAL.

Peterburg, 4. septembra. (Kor. urad.) Car je podelil generalu Rennenkampfu Vladimirjev red z meči.

PONESREČENI RUSKI VOJAŠKI VLAK.

Uradno se poroča: Ko se je peljal ruski vojaški vlak čez most čez Vislo pri Ivanogradu, se je most podr. Vlak se je prekucnil v reko. Pionirji so le malo ljudi rešili. Utonilo je več častnikov in do 1000 mož. Straža, ki je most čuvala, so aretirali, ker sumijo, da je šlo za zločin.

RUSKA GROZODEJSTVA.

Neki lahko ranjeni graški častnik objavlja v »Grazer Volksblattu«: Krog-lja me je ranila na desni roki. Moj sluga me je za silo obvezal; obveze, ki sem jih, kakor vsak vojak, nosil pri sebi, so ravno zadoščale. Hitel sem na obvezališče, kjer so mi odvzeli obvezo za silo, me strokovnjaško obvezali in roko udelali. Zavezališče je bilo daleč zadaj in je bilo označeno z Rdečim križem, a kljub temu so tudi nanj od časa do časa padale kroglice. Ni dolgo trajalo in vsipati se je pričel nanj gostejši dež krogelj. Hitro sem ga zapustil. Komaj se oddaljim, napadejo zavezališče kozaki, ki so vse posekali in hišico krito s slamo zažgali. Nekemu ranjenemu naredniku, ki so ga Rusi vjeli, so obe roki odsekali in ga spodili v strah drugim. Poleg Srbov se z najkrutejšim barbarizmom odlikujejo zdaj tudi Rusi.

POLJSKI PROSTOVOLJNI STRELCI V BUKOVINI.

Črnovice, 4. septembra. Tudi v Bukovini se ustanovi oddelek poljskega narodnega odbora.

NEMŠKI DRŽAVNI POSLANEC V PETERBURGU VOJNI VJETNIK.

Draždane, 4. septembra. Nemškega državnega poslanca dr. Ahlssa in njegovo ženo so Rusi pridržali v Peterburgu kot vojna vjetnika.

POSLANEC DR. JAVORSKI PONE-SREČIL.

Lvov, 4. septembra. Podpredsednik poljskega narodnega odbora poslanec dr. Jaworski se je ponesrečil z avtomobilom. Poškodovan je le lahko.

POSLANEC RUSKE DUME PADEL.

Krakov, 4. septembra. Pri zavzetju Kališa je padel poslanec ruske dume Alfonz. Baczewski.

NESRAMNOST RUSKE DIPLOMACIJE.

Lvov. »Slowo Polskie« poroča iz Sofije o intrigah ruskega poslanika Savinskega, ki gre za tem, da zaseje sovraštvo med Rumunijo, Bulgarijo in Turčijo. Med ministrskim predsednikom Radoslavom in ruskim poslanikom je prišlo do burnih prizorov, ker je Savinski zahteval na skrajno nesramen način, naj se preklicne prepoved izvajanja živl v Srbijo; v Rusijo je pa Savinski brzojavil, da je v Bulgariji revolucija. Imenovani list poroča tudi o pismu, ki ga je pisal ruski car prestolonasledniku Borisu, v katerem apelira v imenu slovanstva, da ne nastopi Bulgarija proti Rusiji.

× × ×

ZAPLENJENO 516 RUSKIH TOPOV.

Dunaj. Iz Berolina poročajo »Neue Freie Presse«, da je nemška vojska v bitki pri Tanenbergu zaplenila 516 ruskih topov.

RUSKI GARDNI POLKI POBITI.

V bojih pri Ortelsburgu je bilo več najboljših ruskih gardnih polkov pobitih; med njimi pavlogardni huzarji, chevalierska garda, rdeči huzarji, petrodvorski huzarji, petrodvorski ulanci in rumeni kirasirji. Nekaj gardnih polkov je skoraj vse ljudi izgubilo. V teh polkih služi 15 do 20 častnikov iz najvišjih ruskih rodbin. Ker so te polke ob japonski vojski dolžili, da se hočejo vojski odtegniti, so zdaj prosili, da naj jih odpošljejo v prvo vojno črto. Ruski veliki knezi so svoje polke sami vodili v ogenj.

Naši v boju.**RANJENCI IZ 3. ARMADNEGA ZBORA.**

Na Dunaj so pripeljali 1. t. m. 6 vlakov ranjencev na severni in na se-

verno zahodni kolodvor na Dunaju približno 3000 ranjencev. Ob 3. uri 44 minut so pripeljali 410 lahkih in 50 nevarno ranjenih vojakov, ob 3. uri 10 minut 600 lahkih in 20 težkih ranjencev, ob 6. uri 44 minut 560 ranjencev, ob 7. uri 56 minut 158, ob 9. uri 32 minut enega nevarnoranjenega in 40 lahkih ranjencev, ob 11. uri 56 minut 900 ranjencev in bolnikov. Med njimi je dr. Franc Kuckmann, poročnik 7. art. polka, deseterik 87. pešpolka Jožef Resek, (ranjen v roko) in enoletni prostovoljec J. Jech 7. pešpolka.

HRABROST 87. PEŠPOLKA NA JUŽNEM BOJIŠČU.

Celjsko mestno zastopstvo je dobilo sledeči dopis: Dovoljujemo si naznaniti, da se je IV. bataljon 87. pešpolka, ki je došel iz Skadra, skupno z Nemci odlično udeležil boja ob Panošu, kjer se je odlikoval in znatno pripomogel k zmagi. Naši štajerci so se kakor levi vojskovali. Po naročilu: Koczian, stotnik.

JUNAŠTVO 27. DOMOBRAVNEGA PEŠPOLKA.

Pogovor z nekim ranjenim štabnim častnikom.

Na Dunaj se je pripeljal med ranjenci tudi podpolkovnik Koloman pl. Vojnović, sorodnik ravnatelja c. in kr. vojne arhiva Vojnovića. Podpolkovnik pl. Vojnović, ki je izza časa njegovega službovanja v Ljubljani tudi ljubljancem znan, je večkrat ranjen od granatnih koscev in šrapnelov, vendar se kljub temu dobro počuti. On je rekel nekemu uredniku sledeče: Ako sedaj govorim, storim to samo zato, da izrazim svoje začudenje nad izredno hrabrostjo in junaštvom 27. domobranskega pešpolka, posebno goriškega bataljona.

Pri bojih, pri katerih sem sodeloval, boril se je en sam zbor proti premočnemu sovražniku, bili so gotovo trije sovražni kor, ki so udrl proti Lvovu. Takoj v prvih jutranjih urah v noči od 25. na 26. avgusta bili smo v neki soteski, najbrž s sodelovanjem rusofilskega domačega prebivalstva pri Lipofse obstreljevani. 26. avgusta smo stali na levem krilu proti skoro štirim ruskim baterijam. Naš bataljon je prišel Rusom v bližino 1200 korakov. V tem trenutku je ruska infanterija napadla levo krilo bataljona. Na razpolago sem imel še polovico stotnije, s katero se mi je posrečilo vreči sovražnika v par minutah nazaj. Jaz sem bil malo poprej ranjen. Ko sem pozneje zadobil še par ran, me je odpeljal okoli četrte ure moj bataljonski adjutant poročnik Adolf Lešnik kljub mojemu nasprotovanju. Odpeljal me je sredi toče krogel iz bojne črte. Mi stojimo v vzhodni Galiciji izbranim ruskim četam nasproti, ki se ne sramujejo vse požgati. Pri Przemyslovi naštel sem jaz sam 12 gorečih vasi.

Na južnem bojišču.

Dunaj, 3. septembra. (Kor. urad.) Na balkanskem bojišču vlada splošno mir. Raz višin severovzhodno od Bileča so bile črnogorske čete ponovno nazaj vržene.

VELIKO ŠTEVILO SRBSKIH RANJENCEV.

Solun, 3. sept. Veliko število srbskih ranjencev so pripeljali v Skoplje. Vse bolnice so prenapolnjene, nedostaja najpotrebnejšega.

NAŠ USPEH NA ČRNOGORSKEM BOJIŠČU.

Dunaj, 3. septembra. (Kor. urad.) Na balkanskem bojišču je napadla pod poveljstvom generalmajorja Pongraca tretja gorska brigada, ki je že prej enkrat izvršila drzen upad v divjo, vojaško Črnogoro, pred nekaj dnevi iznova na obmejnih višinah pri Bileči stoječe Črnogorce. Vrgla je nazaj mnogoštevilnejše sovražne sile po večdnevni hrabrih napadih, vzela sovražniku tudi težke topove in s tem držnim napadom oprostila od Črnogorcev ogroženo obmejno trdnjavo.

RUSKI UVOZ PO DONAVI V SRBIJO.

Iz Sofije poročajo: Bulgarska vlada je protestirala, ker uvažajo iz Rusije čez Dunavo municijo, vojni material, prostovoljce in častnike v Srbijo in izjavlja, da namerava proti transportom nastopiti, ker se vznemirja bulgarska meja.

NESPORAZUM MED RUSKIMI IN SRBSKIMI ČASTNIKI V NIŠU.

Sofija. Časopisi poročajo iz Niša, da je prišlo tamkaj med višjimi ruskimi častniki, ki služijo kot prostovoljci v srbski armadi, in srbskimi častniki do javnega nesporazuma. V nekem lokalu so se odigrali pred publiko mučni prizori.

ZNAČILNO!

Sofija, 4. septembra. 1. t. m. je izdal črnogorski kralj Nikita svoji armadi armadno povelje, s katerim prepoveduje svojim vojakom odrezavati mrtvim sovražnikom glave.

Višegradu padel. Usmilil se je nekega nevarno ranjenega srbskega nadporočnika in mu je dal iz svoje steklenice piti konjak. Ko se je polkovnik odstranil, je pa Srb

Angleška v boju.**ANGLEŠKE IZGUBE.**

»Times« pišejo, da so angleške izgube zelo velike. Veliko polkov je uničenih. Večina častnikov je padla.

Rotterdam, 4. sept. Nizozemski listi pišejo, da uradni izkazi izkazujejo da je padlo 188 angleških častnikov in 4939 mož.

AMERIKANSKA SODBA O ANGLEŠKI ARMADI.

Ciseaniner v San Franciscu objavlja spis znanega ameriškega pisatelja S. Mc. Manusa, ki piše: Angleški vojak, nekaj najboljši v Evropi, je danes najslabši. Vojska z Buri je pokazala, da je izgubil tiste telesne in moralne lastnosti, ki so ga še pri Waterloo odlikovale. To velja za prostaka, ker častnik je še vedno tako drzen, neustrašen in — zabiti, kakor nekaj. Poslabšanje se je osobito pokazalo zadnjih trideset let. Mesto zdravega, kmečkega fanta vstopi zdaj le najslabši del mestnega prebivalstva. Tisti, ki so te ljudi med vojsko z Buri videli, pripovedujejo, da so se velike čete ob najmanjšem povodu udale bradatim Burrom. Častniki so zato plakali in kleli svoje vojake. Prej močni irski živelj angleške armade zadnjih 20 let radi politične agitacije niti v armado ne vstopa. Preostali so Skoti, ki še nekaj v angleški armadi veljajo.

ANGLIJA SE BOJI, DA ZASEDE NEMČIJA VSA PRISTANIŠČA OB SEVERNEM MORJU.

Amsterdamski »Telegraaf« piše, da »Prines« napovedujejo, da Nemci zasedejo vsa pristanišča v severno zahodni Franciji. Če to izvedejo, bi to pomnilo podreditev Anglije Nemčiji.

VELIKE IZGUBE ANGLEŠKEGA VOJNEGA BRODOVJA.

»Deutsche Tageszeitung« poroča: Kmalu potem, ko je bila napovedana vojska, so ameriški listi objavili uradno poročilo iz Anglije, da angleško ljudstvo kljub mogočim nesrečnim dogodkom ob začetku vojske na morju ne dvomi, da bodo končno Angliji zmaga. Po besedilu in sestavi teh poročil se je sklenilo, da je Anglija morala imeti izgube v svoji mornarici, ki niso bile javnosti znane. Pozneje je angleško časopisje pisalo, da so uničile lahke nemške vojne sile ob vzhodnem angleškem obrežju blizu Hullu dve ali tri velike vojne ladje, najbrže linijske ladje. Osebe, ki so se vrnile zadnje dni na Angleško, pripovedujejo, da leže res v pristanišču Humber razbiti kosi več velikih angleških ladij. Kontrolirati se ti podatki ne morejo. Izključeno pa ni, da so nemški podmorski čolni uničili več angleških vojni ladij. Po nekem drugem poročilu trde ameriški listi, da so Nemci Angležem ob angleškem obrežju potopili 4 dreadnoughte.

ANGLEŠKI PARNIK ZADEL NA MINO.

London via Berolin, 4. septembra. Angleški listi poročajo, da je zadel neki parnik na mino in se potopil. 6 mož je utonilo, 5 se jih je rešilo.

KAKO STRELJA NEMŠKA MORNARICA.

Pred nekaj leti je nemški križar »Scharnhorst« med polno vožnjo streljal na 20 kvadratnih čevljev široko tarčo, in sicer iz daljave 5500 m. Od 22 strelav iz 21centimetarskih topov jih je zadelo 18, od 30 strelav iz 50centimetarskih topov pa 26, na 100 strelav torej povprečno 84 zadetkov, kar je naravnost sijajen doslej nedosežen uspeh. Angleški križar »Natal« je ostal daleč zadaj; streljal je samo na daljavo 1820 metrov, a zadel le 82krat na 100 strelav, to se pravi, da je najboljši angleški križar trikrat slabše streljal nego nemški. Ta streska izvežbanost nemške mornarice Nemčiji v sedanjih dneh izvrstno služi.

LAKOMNOST JAPONCEV SKRBI ANGLEŽE.

Čez Stockholm se poroča, da Angleže zelo skrbi, ker Japonci hlepe po Novi Guineji in po drugih nemških kolonijah. Angleški, osobito avstralski politiki, energično zahtevajo, naj Angleži pred Japonci nemške kolonije zasejejo.

Francoska bojna mornarica na delu.**FRANCOSKA MORNARICA BREZ-USPEŠNO BOMBARDIRALA KOTOR.**

Dunaj, 3. septembra Uradno se razglša: Dne 1. septembra ob 9. uri zjutraj se je pojavilo na veliki daljavi pred vho-

svojega dobrotnika z dvema krogla iz revolverja ustrelil. Upravičeno ogorčeno moštvo je nato zahrbtnega srbskega morilca na drobne kosce razsekalo.

dom v kotorsko luko francosko sredozemsko morsko brodovje, obstoječe iz 16 velikih enot (oklopnih in križaric) in velikega števila torpedov. Francosko bojno brodovje je oddalo 40 strelav močnega kalibra na zastareli fort na vrhu d'Ostro, ne da bi ondotne utrdbe kaj poškodovalo. Od posadke so bili trije možje lahko ranjeni. Nato je plulo francosko brodovje nekaj časa v severozahodni smeri in se je nato obrnilo proti jugu, navidezno kakor bi Adrijo zopet zapustilo. Gre se torej očitno za brezuspešno demonstracijo francoskih bojnih moči na naši južni obali.

FRANCOSKE BOJNE LADJE OB SIRSKE OBALI.

Frankfurt am Main, 4. septembra. (Kor. urad.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Rima: V bližini sirske obali križarijo francoske križarice in torpedi, ker se boje, da bi Turki izkrcali svojo armado v Egipt in tam začeli vojsko.

Mine.**MINE V SOLUNSKEM PRISTANIŠČU.**

Solun, 28. avgusta. (Priv.) Včeraj sta prispela v našo luko dva grška parnika, ki imata nalogo, da polagata mine. Ribji lov je v cellem zalivu strogo prepovedan. Vsled ukaza mornariškega ministristva tukajšnja radiotelegrafska postaja do nadaljnjih odredbe ne bo mogla občevati s tujimi ladjami. Inozemskim parnikom, ki majo brezzične brzofave, se uradoma zapečatijo dotični brzofajni stroji. Angleški parnik »Spey« ki je bil že ukrcal potnike ter hotel nadaljevati svojo pot, je dobil od svoje družbe ukaz, da ostane v Solunu. Sedaj so ustavljeni v naši luki štirje parniki: en nemški (Deutsche Levante-Linie), en nizozemski (kraljevske paroplovne družbe), en švedski in pa angleški »Spey«.

V VSEH LUKAH LEVANTE SO MINE!

Trst, 1. septembra. »Il Piccolo della sera« poroča iz Genove: Sem je priplul iz levantinskih pristanišč parnik »Torino«. Kapitan te ladje je pripovedoval, da je na svoji poti naletel na mnogo min. V vseh pristaniščih Levante se nahajajo mine, zadnji čas tudi v Patrasu in v zalivu Santi Quaranta. »Torino« je srečal neko angleško križarko, ki ga je preiskala in potem pustila na svobodo po gostobesednem opravičenju. V otrantskem zalivu je neka francoska torpedovka zopet preiskala »Torino«. V otrantskem kanalu je »Torino« srečal 25 angleško-francoskih enot.

Bulgari iz Rusi.

Ruski poslanik Savinski je po bulgarski opoziciji vplival na bulgarsko vlado, da bi izjavila svojo nevtralnost in je ponudil Bulgariji za izjavo nevtralnosti mejo Midija—Enos ali vsaj meje določene Bulgariji po pogodbi v San Stefanu. Bulgarska vlada je pa odklonila vse predloge, ker je Savinski tudi zahteval, naj se dovoli Rusom tudi prehod skozi Bulgarijo.

Sofija, 4. septembra. (Kor. urad.) Agence Telegraphique Bolgare poroča: List »Volja« se norčuje iz ruskih očitaj, češ da se Bulgarija noče bojevati na strani Rusije v tem boju. Spominja na testament Petra Velikega, na l. 1885, ko je Rusija odpoklicala vse ruske častnike iz Bulgarije v prepričanju, da bodo Srbi Bulgare lažje premagali in sramotno vlogo Rusije v zadnjem boju na Balkanu.

Kaj se v Rumuniji pripravlja.

1. t. m. je izšla v Bukareštu brošura pod nadpisom: Rumuncem v pojasnilo položaja. Spisal jo je Jon Frunza, psevdonom, za katerim se skriva neki bivši poslanec in ugleden liberalni politik. Brošura se peča z razmerami Rumunije do Nemčije. Izvaja, da je Nemčija od leta 1878. delila Rumuniji le dobre in je to še lani dokazala. Zakaj je zdaj tako nenadoma izbruhnilo tako sovraštvo proti Nemčiji, ki nekatere med nami celo zapeljuje, da zahtevajo, da naj na svoje koristi pozabimo in da naj se vržemo v brezno, kjer se uničimo. To sovraštvo ni rumunsko sovraštvo. Ne povzročajo ga rumunske koristi in boleti. To je sovraštvo Francozov proti Nemcem. Po francoseni Rumuni sodijo, da je naša sedanost in bodočnost radi Francije lahko v nevarnosti. Tak čuvstven izbruh je bil umljujejši še leta 1870, ker je bila vojska Nemčije brez posledic za nas, danes pa, ko se bije vojska za gospodstvo Rusije nad deželami, h katerim pripada tudi Rumunija, ta izbruh le dokazuje popolno pomanjkanje umevanja za koristi rumunskega ljudstva.

Tepeni Francozi.

Leta 1870. je Francoska napovedala Nemčiji vojno 19. julija, in 15. septembra so bile prve nemške čete še tri ure oddaljene od vzhodne utrjene črte Pariza. Pred 44 leti je trajalo dva meseca, da je bil Pariz neposredno ogrožen od nemških čet; sedaj pa je preteklo komaj mesec dni in že se čuti francoska vlada prisiljena bežati iz Pariza v Bordeaux.

Poincaré in francoska vlada sta ob tej priliki izdala naslednji oklic na francosko ljudstvo:

»Hrabrost naših vojakov je izvojevala na vseh točkah znatne uspehe. Edino prodiranje nemških čet na severu nas je prisililo k umikanju. Da čuvajo blaginjo naroda, je dolžnost vsah javnih oblasti, da pravočasno zapuste Pariz. Med tem bo pa izvršni vrhovni poveljnik francoske armade z vso hrabrostjo in navdušenostjo branil mesto pred nemškimi četami. Istočasno se pa mora vojska nadaljevati tudi na drugih krajih po deželi.

Nobena naših armad ni bila spravljena v nered. Če je bilo nekaj naših armad znatno poraženih, se bo to hitro izpopolnilo z rezervo. Oklic na vojaške zavezanke zagotavlja novo pomoč moštvu. Upirati se in bojevati, to mora biti geslo zveznih armad. Na morju nam pomagajo naši zavezniki odrezati naše sovražnike od ostalega sveta. Rusi pa ne prenehajo prodirati, da zadajo osrčju nemške države odločilni udarec.

Vlada ne zapušča Pariza, ne da bi prej zagotovila vsa sredstva, ki so potrebna za obrambo mesta. Končno bomo zmagali. Mi bomo zmagali z neomahljivo voljo, odporom in trdovratnostjo. Narod, ki noče poginiti in ki se ne straši nobene trpljenja in nobenih žrtev, je gotov zmagati.

V tem oklicu tedaj francoska vlada deloma priznava poraze svojih armad, obenem pa nečuvno slepi svoje prebivalstvo. Seveda ji tudi tako postopanje ne bo prav nič pomagalo. Nemci se čim bolj bližajo Parizu, s seboj pa vozijo tudi znane velikane, katerim se ne more upirati nobena, še tako močno utrjena trdnjava.

Splošno se sodi, da bodo ti 42centimeterski topovi igrali pri obleganju Pariza posebno vlogo, da se bo moral Pariz veliko preje vdati, kakor leta 1871. Če se pa mesto ne bo hotelo vdati, bo moralo samo sebi pripisati, ako bo iz krasnih stavb nastal velikanski kup razvalin.

Angleži sami že priznavajo, da prodira Nemčija z nepričakovano hitrostjo. Nemški zrakoplovi in avtomobili so doslej sijajne poizvedovalne uspehe in popolnoma zmešali nasprotnike. Največji vtis pa napravljajo novi 42centimeterski topovi, iz katerih stane vsak strel 38.000 mark.

Najnovejša poročila pravijo, da zahteva Nemčija sedaj 45 milijard vojne odškodnine.

NEMŠKI CESAR NA BOJIŠČU.

Berolin, 4. sept. (Uradno). Ko se je bila na francoskih tleh velika bitka v kateri so Nemci vjeli 10 francoskih divizij je šel nemški cesar na bojno polje, kjer je prenočil sredi svoje armade. Nato sta se cesar in prestolonaslednik podala proti Sörbehu, kjer so jih vojniki pozdravljali. Cesar se je podal k kraljevemu grenadirskemu polku št. 7, kateremu poveljuje princ Oskar pruski. Pretresljiv je bil prizor, ko je stal cesar sredi zmogovite armade, ožarjen od zahajajočega solnca, v daljavi so pa grmeli topovi. Vojaki so klicali »Hura« in peli »Heil dir im Sigeskranz«.

RAZDELITEV FRANCOŠKEGA VIŠJEGA POVELJSTVA.

V Rim se je iz Pariza brzojavilo, da so izročili višje poveljstvo francoske armade generalu Gallieniju, ki se je že leta 1870/71. udeležil nemško-francoske vojske. Gallieni dobi delokrog, kakršnega imajo angleški vojskovodje. Višje poveljstvo bo torej v dveh rokah. Poleg Gallienija ostane načelnik generalnega štaba general Castelua. General Gallieni, organizator Madagaskarja, je bil šele pred štirimi dnevi imenovan za vojaškega guvernerja v Parizu. Imenovali so ga, da s svojo avtoriteto in priljubljenostjo v armadi in prebivalstvu pomirjevalno vpliva, ker je radi porazov vse razburjeno.

FRANCOZI PRODIRAJO NA PAPIRJU.

Dne 2. t. m. ob 3. uri 30 minut poroča naš brzojavni urad iz Pariza čez Rim: Uradni komunikacije izjaja: Dne 1. septembra se je bil z Angleži nemški konjeniški zbor, ki je prodrl do gozda Compiègne. Angleži so zarubili 10 topov. (!!) Neki drugi nemški kavalerijski zbor je prodrl do črte Soissons—Anizy—Le Chateau. Med Rethelom in Maaso Nemci mirujejo. V Loreni prodiramo ob desnem bregu Saone. Zdi se, da so pred Belfortom Nemci le malo čet pustili. Iz Lulleja, Duailja, Arrasa, Bethuna in iz Lensa ni zopet noben so-

vražnik signaliziran. Več nemških oddelkov se je vrnilo v Nemčijo.

PARIZ ODREZAN OD OSTALE FRANCIJE.

»Corriere d'Italia« poroča, da je Pariz od ostale Francije že popolnoma odrezan. Brzojavna zveza Pariz—Milan je prekinjena. Boda in brezposelnost sta v Franciji veliki.

FINANČNI VEŠČAKI V VPRAŠANJU VOJNE KONTRIBUCIJE.

Da se uredi plačilo vojne kontribucije, katero imajo plačati zasedeni okrajji, je državna vlada pritegnila kot strokovnjaka ravnatelja nemške banke pravega legacijskega svetnika izven službe prof. dr. Helffericha in dr. Pavla pl. Schwabacha, šefa trdke Bleichröder, ki se udeležuje vojne kot ritmojster v rezervi kirasirskega polka.

FRANCOZI NE POTREBUJEJO POMOCI?

Francoski antimilitarist Gustave Hevré je naslovil na starega Ricciotta Garibaldija, ki se neprestano ponuja za nabiralca prostovoljcev, pismo, v katerem ga pozivlja, da odneha od svoje namere. Njegov prostor bi bil sedaj v laški domovini, da bi ondi propagiral sveto vojno zoper skupnega sovražnika. Vrhutega je Hevré izjavil na zelo najven način, da je vsaka pomoč nepotrebna, ker bo Francozom treba se vojskovati samo še en mesec. Dobili so od Rusov trdno zatrdilo, da bodo taisti tekom enega meseca vkorakali v Berlin.

TUDI ANGLEŽI UVIDEVAJO KONČNO FRANCOŠKE PORAZE. — ZA DOLGOTRAJNO VOJSKO.

London. Londonski listi pišejo, da vsak sedaj že uvideva, (!) da se Nemci bližajo Parizu. Mnenja pa so, da z obleganjem Pariza vojska ne bo končana ter pravijo, naj bi se vojska kolikor močnejše daleč zavlekla, da se končno zmagaja.

PARIŠKI LISTI Z BOJIŠČA.

Pariz via Rim. Pariški listi poročajo, da so zaplenili angleški oddelki kavalerie nemškim četam 10 topov, da stoji pred Belfortom majhne nemške čete, da nemške čete odhajajo z belgijske meje nazaj v Nemčijo.

ALZAŠKI MEŠČANI KOT FRANCOŠKI POROKI.

Francosko armado so Alzačani razočarali, zato se je maščevala z različnimi nelepimi dejanji. Kot poroke so vlekli s seboj na begu več Alzačanov, med njimi tudi barona Reischascha in nekega župana. Ob grožem napadu Bavarcov v Langdu so zavezali Francozi župana in učitelja pred top in jima zagrozili, da bosta ustreljena, če Nemci napadejo. Ob nemškem napadu je pa nastala zmeda in jetnika sta se rešila. Nekega župana, ki je s svojim sinom stal na strehi z daljnogledom v roki, so ustrelili. Kaj je z drugimi poroki, ni znano.

× × ×

FRANCOŠKA VLADA POBEGNILA.

Danes je mesec dni odkar so Francozi napovedali vojsko Nemcem in že je francoska vlada na begu. Iz Bordeauxa prihajajo danes naslednje brzojavke:

Pariz, 4. septembra. (Kor. urad.) Sedež francoske republike in vlade je od 2. septembra naprej v Bordeauxu. Vlada je že odšla iz Pariza.

Bordeaux, 3. sept. Včeraj popoldne se je pripeljal iz Pariza sem srancoski ministrski predsednik Poincaré z ministri. Množica ga je navdušeno pozdravljala in klicala slavo Franciji. Poincaré se je nastanil na prefekturi,

službe vojnega in notranjega ministristva so že urejene. Ministrski svet je v municipiju imel sejo v kateri se je poročalo o žalostnem položaju. V prvi vrsti se je ministrski svet bavil s preskrbo živil.

× × ×

INDIJSKE ČETE POTUJEJO V FRANCIJO.

»Corriere d'Italia« poroča, da je došlo v Francijo 25.000 mož indij. čet in da jih še 70.000 pričakujejo. To so brez dvoma tiste čete, ki jih je napovedal Lord Kitchner, da z njimi ojačijo francosko armado.

× × ×

KABEL PARIZ — LONDON PRETRGAN. — MOTENJE BRZOJAVNE ZVEZE.

Iz Amsterdama poročajo preko Berolina, da se je Nemcem posrečilo, pretrgati brzojavno zvezo med Parizom in Londonom.

× × ×

OBRAMBA ANTWERPNA

je izročena generalu Dufouru. Antwerpenčani upajo, da jih bo tako junaško branil, kakor so bili branjeni Lüttichčani. Pred gradom stoji vedno velikanške množice.

ZEPELIN NAD ANTWERPNOM.

Rim čez Berolin, 3. septembra. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz

Vstaja v Kavkazu.

Ruski narodni krogi zahtevajo, naj odstopi kavkaški namestnik na Kavkazu, grof Voroncov-Daškov. Namestnik, ki je prej položaj vedno kot ugoden opisaval, zdaj priznava, da vre med delavstvom in med gorskimi rodovi. V Tiflisu, v Bakuu in v Batumu so bili resni izgredi in spopadi z ruskim vojaštvom. V Bakuu ena pehotna stotnija ni hotela proti demonstrantom nastopiti. V boju z vstasi se je borila stotnija na strani vstašev. V Carigradu se poroča, da so Rusi s Kavkaza vse čete umaknili. Mohamedanci so vsi pobunjeni in čakajo Turkov, česar se v Carigradu zelo vesele.

ODLOČILNE PRIPRAVE V TURČIJI.

»Pester Lloyd« poroča, da se v Turčiji odredajo odločilne priprave v korist Avstro-Ogrske in Nemčije.

Grška se pripravlja.

GRŠKA MOBILIZIRA.

Carigrad, 4. sept. Grško poslaništvo poziva 10 razredov mornariških rezervistov na vaje grške mornarice.

GRKI IN TURKI SE POGAJAJO ZARADI EGEJSKIH OTOKOV.

Carigrad, 4. septembra. (Kor. urad.) Pogajanja grških in turških odposlancev zaradi egejskih otokov se bodo v Bukarešti nadaljevala. Med njimi so še velike difference, imajo pa upanje, da se bodo mirno končale.

Japonci zasedli otok v zalivu Kiaučau.

JAPONCI ZASEDLI OTOK V ZALIVU KIAUČAU.

Pariz, 4. septembra. (Kor. urad.) »Temps« poroča iz Pekinga, da so Japonci zasedli otok Kašiu, ki leži v zalivu nasproti Kiaučau.

Knez Wied zapustil Albanijo.

KNEZ WIED ZAPUSTIL ALBANIJO.

Rim, 4. septembra. (Kor. urad.) Agencija Stefani poroča iz Drača: Knez

Antwerpna z dne 2. t. m.: Zeppelinov zrakoplov, ki je malo pred 4. uro zjutraj plul nad Antwerpnom in bil zelo obstreljevan, je vrzel več bomb v mesto. Deset hiš je težko poškodovanih. Pet bomb je padlo na nek pašnik.

Pred revolucijo v Parizu.

Dunaj, 4. septembra. Ruski listi poročajo iz Pariza, da se v mestu opaža revolucionarno gibanje.

Vhod nemških čet v Pariz dne 10. septembra.

Dunaj, 4. septembra. Ker hočejo ba- je Francozi Pariz proglasiti za odprto mesto, se pričakuje vhod nemških čet v mesto dne 10. septembra.

Meheln bombardiran. — Belgijski kralj ranjen.

Berolin, 4. septembra. (Kor. urad.) »Lokalanzeiger« poroča preko Koppenhagna. Belgijsko mesto Meheln je vsled bombardiranja od strani nemških čet zelo poškodovano. Belgijski kralj Albert, ki je bil pri svojih četah, je ranjen od neke granate, ki je padla na njegov avtomobil in zadnja kolesa popolnoma strla. Nemški zrakoplovi plujejo nad mestom Antwerpen in povzročajo veliko škodo.

Wied je zapustil Albanijo včeraj zjutraj. Laška vojna ladja Misurata ga je odpeljala v Benetke.

Valona turška.

Rim, 4. septembra. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« poroča iz Valone dne 2. septembra. Na vladni palači vihra albanska zastava. V žandarmerijski palači, kjer je nastavljeno poveljstvo vstaških čet, pa vihra turška zastava.

Razna poročila.

BANKET NA ČAST NEMŠKIM VOJAKOM NA DUNAJU.

Dunaj, 4. sept. (Kor. urad.) Vojni minister Krobatin je priredil na čast došlim nemškim vojakom iz Skačra banket, katerega so se udeležili tudi znanji minister grof Berchthold, ministrski predsednik grof Stürgkh in minister Georgi ter baron Burian.

ŽELENIŠKI PROMET TRST—BENETKE.

Trst, 3. sept. (priv.) Od 4. t. m. naprej bo vozil zopet brzovlak Trst—Kor. mi—Benetke. Odhod iz Trsta ob 8.35 dop., dohod v Trst ob 8.42 pop.

UMETNOSTI V LÖVNU REŠENE.

Berolin, 4. septembra. Listi poročajo, da so vsi umetniški zakladi in muzejne zbirke slavnega mesta rešene. Cerkev sv. Petra je sicer porušena, ali vendar ni tako uničena, da bi se ne dala renovirati.

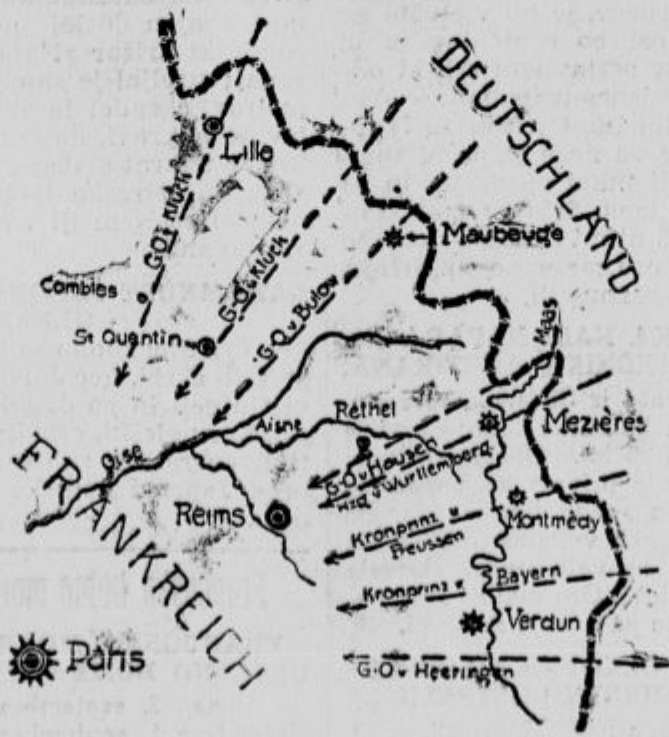
PREKLIC PREPOVEDI SOCIALNO-DEMOKRATIČNIH DEL V NEMŠKI ARMADI.

Karakteristično za notranji položaj v Nemčiji, katerega je ustvarila vojna, je v »Vorwärts« priobčeno pismo pruskega vojnega ministra, v katerem se socialno demokratičnemu strankinemu organu sporoča, da je odpravljena prepoved socialno demokratičnega čtiva nemški armadi.

Dnevne novice.

+ Centralna akcija deželne odbora v pomoč rodbinam vpoklicanih vojakov. Krajevni odbori so bili dalje ustanovljeni: V občinah: Budanje, Slap, St. Peter na Krasu, Erzeli, Žužemberk, Velika Loka, Lokvica, Božjakovo, Koroška Bela, Šmarjeta, Tunjice; za župnije: Mozeli (Mösel), Borovec (Morobitz), Zaplana, Vojsko, Zalilog.

+ Deseti izkaz naših izgub je ravno izšel v vojnem ministristvu. Izkazuje v prvi vrsti izgube pešpolkov: 44, 72, 86, 4, 51, 66, 69, 44, 50, 25, 74, 8, 94, 64, 84, 22, 68, 81, 6, domobranskega polka 37, poljskega top. polka št. 27. Med mrtveci so: rezervni kadet 22. pešpolka Slovenec Franc Požlep, stud. phil., član slov. katoliškega akad. društva »Danica« na Dunaju, stotnik domobranskega pešpolka št. 37. K. Pet-sche, ranjeni so: rezervni kadet 22. pešpolka Karol Sadnik, rezervni poročnik 74. pešpolka. J. Kozina, poročnik 22. pešpolka J. Hucl. Mrtev je nadporočnik polj. top. polka št. 22. G. Herget. Ranjen je poročnik polj. top. polka št. 38. M. Fischer.

Prodiranje Nemcev v Francijo.

+ **Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava** naznanja, da se prične šolski pouk ob navadnem času. Sprejemni in ponavljalni izpiti bodo dne 17. septembra ob 10. uri.

— **V interesu neaktivnih in črnovojniških zavezancev, kakor tudi osebja od armade kupljenih in najetih vojašil, tovarne živine itd.** je, da pridejo v službovanje s parom trdnih, dobro vrljeznih, zlozlih škornjev (čevljev, opank), dalje z uporabno volneno vestjo z rokavi (z volnenim jopičem, svitrom), kakor tudi z gorkimi volnenimi kratkimi nogavicami, z volnenimi rokavicami, s čepico proti snegu in z gorko, ne nad 1½ kilogram težko volneno odejo (s kocem). Koplji (skier) s palico, ki jih imajo neaktivni in črnovojniški zavezniki pehotni čet v svoji posesti, naj se tudi prinese s seboj. Ta obleka in ti opretni predmeti ostanejo v lasti moštva in se mu puste — če so porabni za vojaško službo — za njih vojaško obleko. Za obutev, ki se najde, da je enako vredna kakor erarična obutev, se izplača polna vrednost enega para eraričnih škornjev, oziroma čevljev. Ostala obleka in ostali opretni predmeti, ki se spoznajo, da so dobri za vojaško službo, se na podstavi cenitve povrnejo v gotovem denarju s ceno, ki je v tistem kraju navadna. Neaktivni gažisti se tudi pozivajo, da prinese s seboj zimsko opremo (pri pehotnih četah tudi koplje) in nahrbtnik.

— **Deželnoobrambni divizijski zdravnik dr. baron pl. Krieglstein** ustrelen. Domobranski divizijski zdravnik, znani vojni pisatelj dr. baron pl. Binder Krieglstein graške 22. poljske havbične divizije je obvezaval nekega ranjenega kozaškega ritmožestra, ta ga je pa za zahvalo ustrelil. Lopov je bil seveda na mestu kaznovan. Tudi ta dogodek kaže, kako da poznajo ruski častniki hvaležnost in mednarodno pravo.

+ **Prošnja našim bralcem.** Cenjene naše bralce prosimo, da naj nam pisma, ki jih dobé od svojcev, ki so na bojišču, posodijo, da iz njih objavimo za javnost primerna poročila. Pisma bomo hvaležno vrnil.

— **Pouk na obrtnih šolah.** Ministrstvo za javna dela je odredilo, da se pouk na obrtnih šolah prične pravčasno. Le malo je takih šol, na katerih se bo moral pouk za nekaj časa odložiti. Pouk se bo seveda razmeram primerno otvoril.

— **Promet na državnih železnicah.** Od 1. t. m. vozijo na tukajšnjih črtah državne železnice sledeči vlaki: Proga Ljubljana—Trbiž: odhod glavni kolodvor ob 6. uri zjutraj (št. 1712), ob 11. uri 30 minut dopoldne (št. 1716) in ob 10. uri 1 minuto zvečer (št. 1720); dohod Ljubljana glavni kolodvor: ob 7. uri 35 minut zjutraj (št. 1721), ob 11. uri 16 m. dopoldne (št. 1713) in ob 8. uri 20 minut zvečer (št. 1711). Na progi Ljubljana—Kamnik: odhod Ljubljana drž. kolodvor ob 11. uri 50 minut (št. 2155) in ob 7. uri 15 minut zvečer (št. 2159); dohod Ljubljana drž. kolodvor ob 6. uri 42 minut zjutraj (št. 2152) in ob 2. uri 41 minut (št. 2158). Proga Ljubljana—Novo mesto—Bubnjari: Ljubljana glavni kolodvor odhod ob 8. uri 45 minut (št. 2213), ob 12. uri 52 m. popoldne (št. 2215) in ob 9. uri 1 minuto zvečer (št. 2219); dohod v Ljubljano drž. kol. ob 8. uri 56 minut zjutraj (št. 2212), ob 2. uri 35 minut popoldne (št. 2216) in ob 9. uri 23 minut zvečer (št. 2218). Navedeni vlaki vozijo po mirovnem voznem redu. V po upravi »Slovenca« izdanem poletnem voznem redu za leto 1914 je razviden natančnejši vozni red. Kdor ga nima, naj ga kupi in si zaznamuje vlake, ki zdaj vozijo.

— **Na Šmarno goro gre v nedeljo, 6. t. m. zjutraj ob 6. uri procesija iz Št. Vida.** Ob 8. uri bo na gori cerkven govor, sv. maša in molitve za srečen izid vojske.

— **Izplačevanje civilnih prejemkov pod orožje vpoklicanih državnih uslužbencev z lastnim gospodinjstvom.** Tisti državni uslužbenci, ki so vpoklicani v črno vojsko ali v aktivno vojaško službo in imajo lastno gospodinjstvo z ženo ali z otrokom, ne dobe sami mesečne plače, ki jim gre, marveč se izplača, ko zapade, svojčas naznanjenemu pooblaščenču. Če ta ni bil imenovan, se pa plača izplača ženi ali otrokom, oziroma tisti osebi, ki za otroke skrbi proti nekolkovanemu potrdilu, ki je mora vidirati uradni predstojnik.

— **Omejitev ugodnosti za vožnje z br-zovlaki.** Da se olajša promet br-zovlakom, je železniško ministrstvo na c. kr. državnih železnicah omejilo uporabo legitimacij za prosto vožnjo tako lastnemu osebju in uslužbencem tujih prometnih zavodov kakor tudi železnici tujim osebam. Podrobnosti se izvejo pri ravateljstvih državnih železnic in na postajah.

— **Ne pošiljajte vojakom na bojišče denarja.** Vojno ministrstvo je izvedelo, da prihajajo na poštne urade številne nakaznice in denarna pisma. Vojstvo je s hrano izborna preskrbljeno, poleg

tega dobiva plačo in denarne doklade, ima torej dovolj denarja na razpolago. Zato ni treba vojakom na bojišču pošiljati nobenega denarja, ker ga ne rabijo.

— **Prvi ranjenci v Trstu.** Snoči so prispeli z dunajskim vlakom prvi 4 ranjenci z galizijskih bojišč. So vojak 97. pešpolka, vsi lahko ranjeni, da hodijo. Danes zjutraj je prispelo z Dunaja zopet 5 lahko ranjenih istega polka. Oboje so odpeljali v vojaško bolnico.

— **Zastavice na zemljevidih nastavljati v javnih lokalih je prepovedano.** Uradno je prepovedano markirati pomikanje armad na zemljevidih v javnih lokalih, to je kavarnah, restavracijah in drugih.

— **Petdesetletnica obstoja je te dni praznovala dunajska »Neue Fr. Presse«.**

Bratom Orlov!

Vojaško poveljstvo v Gradcu sklicuje zbor prostovoljcev iz vrst mladinskih telovadnih organizacij. Dolžnost orlovske organizacije je, da bo v tem zboru častno zastopana. Orlovska organizacija ima večino svojih članov med kmečkimi fanti, katerih kmečki domovi ne morejo pogrešati in katere zato ne vabimo v ta zbor. A tudi po naših mestih in trgih, posebno pa v delavskih krajih je lepo število Orlov. Te Orle pozivljamo v prvi vrsti, da prijavijo svoj pristop in se zberejo jutri v soboto, t. j. dne 5. t. m., ob 7. uri zjutraj pri »Ljudskem domu«, odkoder se podajo skupno k pregledu in zapise, ki se vrši na športnem prostoru pod Tivoli. Mladolletni imajo prinesiti seboj pismena dovoljenja očetov; vse druge podrobnosti se pozneje naznanijo. — **Torej Orli v Ljubljani in v ljubljanski okolici, zberite se polnoštevilo, da bo naše število častno!** — Zveza Orlov.

Ljubljanske novice.

lj Slika sv. očeta Benedikta XV. je razstavljena v »Katoliški Bukvarni«.

lj **Prošnja procesija v Ljubljani za srečen izid vojske.** Za prihodnjo nedeljo je odredil premilostni gospod knezoškof ljubljanski procesijo za srečen izid vojske. Odlok župnim uradom v Ljubljani se glasi: »Da se zahvalimo za dosedanje pomoč naši armadi in izprosimo posebnih pomoči še za prihodnje težke dneve se za v nedeljo dne 6. septembra določuje prošnja procesija vseh župnij ljubljanskih ob času in v redu kakor se vrši vsakoletna potresna procesija iz stolnice na Kongresni trg pred uršulinsko cerkev, kjer se bodo pred Najsvetejšim pele litanije Matere Božje in molile molitve ob času vojske. V nedeljo dopoldne naj se procesija oznani in naj se verniki povabi, da se je prav obilno udeležijo. Gospodje duhovni pastirji naj skrbijo za red in naj se je udeležijo na čelu svojih župljanov. Ako bi deževalo, naj se po vseh cerkvah pred navadno popoldansko službo božjo ali po njej opravi pred izpostavljenim Najsvetejšim molitvena ura.« — Procesijo bo vodil gospod knezoškof. Ker bo procesija z Najsvetejšim, prosimo, da bi stanovalci ob ulicah, kjer se bo pomikal sprevod, prižgali luči.

lj **Ranjenci v Ljubljani.** V Ljubljano so pripeljali do sedaj le malo ranjencev. In še tisti, ki leže v ljubljanski garnizijski bolnišnici, so deloma bolni. Pač pa je v mestu več ranjenih častnikov, ki so pa v privatnih stanovanjih. Včeraj zjutraj po eni uri so pripeljali v garnizijsko bolnico 8 moč: Rangus Anton, Št. Jernej, dežbr. pešpolk 27, strel v levo ramo, težko ranjen; Knez Anton, Lahomče pri Laškem trgu, polk 4., strel v desno ramo, lahko ranjen; Anton Martinčič, Logatec — Planina, pešpolk št. 97, strel v nogo, težko ranjen; Josip Hrovat, dežbr. pešpolk 27, rojen v Ambrusu, Kranjsko, težko ranjen. Bolni so pa: Januš Franc, pešpolk št. 17, Domžale, Josip Pavletič, dežbr. pešpolk 27, Bilje pri Gorici. Dva druga sta iz drugih dežel. V bolnišnici so nadalje: poročnik Fric Marinič, nadporočnik pl. Bischof pešpolka št. 17, stotnik Artur Eisner. Danes popoldne pridejo še trije bolniki. V drugih prostorih, ki so določeni za ranjence, so bolniki, če jih je sploh kaj. Nekaj ranjencev se nahaja v domobranski vojašnici.

lj **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih.** Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične novo šolsko leto 1914/15 v s r e d o, dne 16. septembra t. l. Vpisovalo se bo v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkvni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. ure dopoldne.

lj **Ogenj na Marije Terezije cesti.** Danes ob poldvanajstih predpoldne se je pokazal v Treotovi hiši št. 12. iz podstrešne sobe gost plamen, ki je uničil užitninskemu uslužbencu Sitarju vso

hišno opravo in obleko. Ogenj so takoj pogasili.

lj **Mestna posredovalnica za delo in stanovanja** potrebuje 60 izurjenih tkalcev in tkalk za predilnico na Hrvaškem. Predstaviti se je osebno v posredovalnici jutri sobota od 8. do 12. dop. in od 3. do 6. ure pop. Nastop dela takoj.

lj **Kolesarsko društvo »Ilirija«** vabi svoje člane, naj se jutri ob 8. uri zjutraj zglase na starem dirkašišču pod Tivoli.

lj **Umrla je v Gradcu uradnikova soproga, gospa An aGrbenc iz Ljubljane,** stara 63 let.

Po sklepu lista.

Velike izgube Rusov.

Dunaj, 4. septembra. **Dopisnik dunajskega »Tagblatt«** brzojavlja, da so Rusi sedanjo bojno črto z največjimi izgubami dosegli. Nadaljnih dogodkov smemo pričakovati s popolno mirnostjo. »Neue Freie Presse« poroča, da so naši oddelki pri Pomorzanju petkrat izgubili izgubili pozicije in jih ravno tolkkrat pridobili nazaj. Ko so bili naši zadnjkrat nazaj vrženi, so šli k municijskim vozovom, si napolnili žepe s patroni in zopet vnovič prodirali. Rusi so vpad v našo deželo zelo drago plačali.

Finski deželni zbor aretiran.

Dunaj, 4. septembra. **Po poročilih iz Stockholma so ruske oblasti vse člane finskega deželnega zbora zaradi revolucionarnega mišljenja zaprle.**

Nove maksimalne cene za živila.

Spreminjaje, ozir. popolnjujoč tu-uradna razglašala z dne 29. julija t. l., št. 227/MOB. in z dne 1. avgusta t. l., št. 313/MOB. določa deželna vlada za deželno stolno mesto Ljubljana do preklica za prodajo blaga navedenega v naslednjem seznamu, iz seznama samega razvidne najvišje cene.

Znancem, prijateljem in posebno našim članom, javljamo žalostno vest, da je naša večletna, marljiva odbor-nica, gospodična

Mihela Alijančič

delavka tob. tovarne v pokouju

v 42. letu starosti, po kratki bolezni svojo dušo izdihnila.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 5. avgusta ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 15.

Ljubljana, 4. avgusta 1914.

Prvo ljubljansko delavsko kon-sumno društvo, r. z. z o. z.

Št. 786/Mob.

RAZGLAS.

Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijevega društva v Ljubljani z dne 21. avgusta 1914 je društvo sv. Vincencija Pavlanskega za ubožno preskrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenilo, z ozirom na razmere, ki so nastale vsled vojne, otvoriti v Ljubljani in v okolici

več dnevnih zavetišč,

kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je vsled mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojitelje, siguren dom, primerno duševno in telesno delo, in tudi potrebno hrano (popoldne in popoldne).

Namen teh zavetišč obstoji predvsem v tem, da se prepreči v delavskih krogih podivjanje in posurovenje otrok, kar bi se tem lažje zgodilo in razširilo, čim dalje bi trajala vojna in čim manj bi bilo upanja, da se jeseni z rednim šolskim poukom ne bi moglo pričeti.

Za sedaj se bodo v Ljubljani in okolici otvorila naslednja zavetišča:

1. v »Marijanišču« (Poljanska cesta) za dečke;
2. v Rokodelskem domu (Komenskega ulica) za dečke;
3. v Uršulinskem samostanu za deklice;
4. v Lichtenhurničini sirotišnici za deklice;
5. v Šiški (hiša Vincencijeve konference poleg državnega kolodvora) za dečke in deklice;
6. v Mostah (novo šolsko poslopje, ev. društvena hiša) za dečke in deklice;
7. na Viču (društvena hiša in šolsko poslopje) za dečke in deklice.

Po potrebi se otvore takšna zavetišča tudi še drugod, kakor hitro bodo primerni prostori na razpolago.

Pri vodstvu teh zavetišč in pa pri nadzorstvu ondi nastanjene šolske mladine bo sodelovalo redovno in posvetno učno osebje.

V zavetiščih se bodo sprejemali otroci od 6—14 let; v slučaju potrebe se bodo napravili tudi posebni oddelki za otroke izpod 6 let.

Dnevni prispevek za posameznega otroka se je določil na 20 vinarjev na dan. Vendar se bodo otroci takšnih staršev, ki so brez denarnih sredstev in ki prispevka ne vzmorejo, sprejemali tudi brezplačno.

Mestni magistrat v Ljubljani.

dne 31. avgusta 1914.

Zemljevide v naša društva.

Iz raznih krajev poročajo, da so v naših izobraževalnih društvih izobešeni zemljevidi in važnejši razglasi in odloki. Ljudstvu se poljudno razlaga dogodke in odloke. Tako bodi v vseh naših izobraževalnih društvih. Zemljevide se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Natančen zemljevid Srbije in drugih balkanskih držav, ki bo zelo dobro služil pri zasledovanju vojnih dogodkov med Avstrijo in Srbijo, dobi brezplačno kdor naroči krasno, z vsakovrstnimi vojnimi podabami bogato opremljeno, zelo zanimivo in poučno knjigo »Vojska na Balkanu«. Knjiga s priloženim velikim zemljevidom vred ima zelo nizko ceno in stane elegantno broširana samo K 650. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Zemljevid sam za se pa stane 2 K.

Razun tega so na razpolago še sledeči zemljevidi bojnega polja:

Zemljevid Avstrijsko-ruskega bojnega polja 1:1.000.000. Cena s poštnino vred K 130.

Zemljevid Nemško-ruskega bojnega polja 1:2.000.000. Cena s poštnino K —90.

Zemljevid Nemško-francoskega bojnega polja 1:2.000.000. Cena s poštnino K —90.

Zemljevid Evrope 1:7.500.000. — Cena s poštnino K 260.

Zemljevid svetovnega prometa — 1:45.000.000. — Cena s poštnino vred 2 K 70 vin. — Ta zemljevid bo izborno služil posebno, če se razširi vojni požar tudi izven Evrope. Zemljevid je pa tudi drugače za splošen pregled jako zanimiv, ker obsega statistične podatke za vse države na svetu (obseg, število prebivalcev, izvoz itd.). Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Naročajte „Slovenca“!

Posamezne sešitke »Dom in Svet« raznih letnikov ima na razpolago »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani po znižani ceni 10 v. za sešitek (torej samo desetina navadne prodajne cene, ki znaša K 1.— za sešitek). Pri nekaterih letnikih manjka samo po 1 sešitek do popolnosti. Ker obsega vsak sešitek obilo krasnih slik, mnogo pripovednega znanstvenega in poučnega berila, utegne zaloga v kratkem poiti. Pri urejevanju skladišč, smo to izjemno ceno razpisali, da pridobimo prostor.

URADNIK

vešč zavarovalniških poslov, išče službo. Sprejme tudi službo druge stroke. — Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko »2654«.

ŠOFER

išče službe.

Naslov pove uprava tega lista pod št. 2653. 5

Usi odjemalci pišejo

da je najboljši izmed vseh v trgovini se nahajajočih

malinov sok

oni

lekarnarja Piccolija v Ljubljani.

1 poštna pošiljka z voznino in zavojnino K 560.

Razpošilja se tudi v sodih in v steriliziranih 1 kg steklenicah.

Naročila izvršuje 677

lekarnar Piccoli, Ljubljana.

Ceniki zastoj in franko.

Brezplačno

naučim vsakega fotografirati, kdor kupi pri meni (2066)

fotografični aparat.

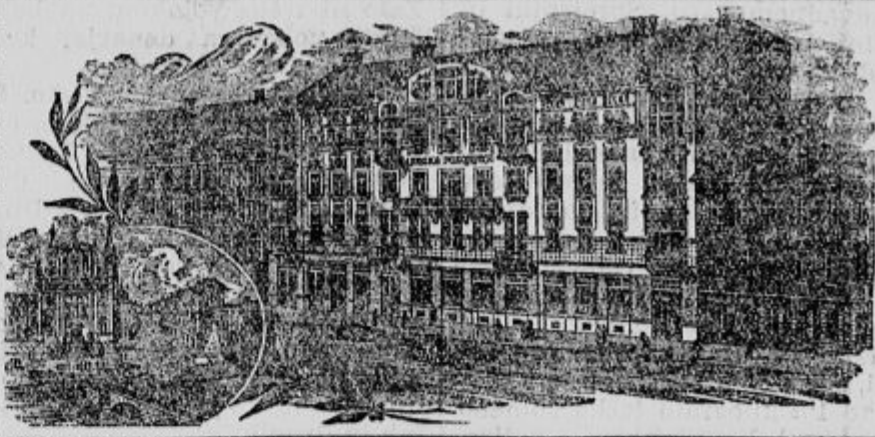
Fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA“

zaloga fotografičnih aparatov in potrebščin

LJUBLJANA

Selenburgova ul. 5.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šteč. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 K čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohnan. položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Izšla je ravnokar

DRUŽINSKA PRATIKA ZA LETO 1915

in se dobiva odslej pri

— založništvu v Ljubljani —
Kopitarjeva ulica št. 6

poleg tega pa tudi v »Katoliški Bukvarni«, Pred škofijo in v »Prodajalni Katol. tiskovnega društva« prej H. Ničman v Ljubljani kakor tudi skoro v vseh trgovinah z mešanim blagom v Ljubljani in po deželi.

Cena izvodu 24 v. Razprodajalci dobe velik popust.

Ravnokar izišli letnik naše »Družinske Pratique« s podobno sv. Družine na naslovni strani se odlikuje izmed vseh dosedanjih po posebno izbrani, mnogovrstni vsebini in izredni oblici krasnih slik.

Omenjamo predvsem obširne popise o grozodejstvu v Sarajevu, življenjepisi posl. dr. Zitnika, katol. shod v Ljubljani, belokranjsko železnico, svetovno vojsko itd. Poleg tega pa najde čitatelj v »Družinski Pratici« mnogo zabavnega in poučnega berila ter obilo gospodarskih tabel in pojasnil. Vsakdo, staro in mlado, bo našel v tem letniku »Družinske Pratique« obilo pouka in razvedrila.

Slovenci, segajte po tem najcenejšem ljudskem koledarju! Zahtevajte ga povsod!

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za poši-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 $\frac{1}{2}$, 15 ali 22 $\frac{1}{2}$ let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pok. v Ljubljani; dr. Ferdo Čekal, stolni kanonik v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruđen, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Kobljar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kand. dat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.